

L'Escudella

Revista d'Història i Cultura • Núm. 5 • Tardor 2013

*Entre hivern i tardor
El clima a Xeraco*

Sumari

Entre hivern i tardor
El clima de Xeraco
JOAN IBORRA

I

Dinàmica atmosfèrica:
elements del clima local
RAFEL CAMPOS SASTRE
ANTONI MARTÍ MILAN

2

Aproximació a la climatologia local
RAFEL CAMPOS SASTRE
ANTONI MARTÍ MILAN

19

L'Escudella

Revista d'Història i Cultura. Núm. 5. Tardor 2013

Edita: Associació Cultural La Goleta. Xeraco

Director: Joan Iborra

Consell de redacció: Rafel Campos, Joan Iborra, Antoni Martí, José Luis Planes, Francesc Torres

Imatge portada:

Imatge contraportada:

Fotografies revista: Arxiu la Goleta

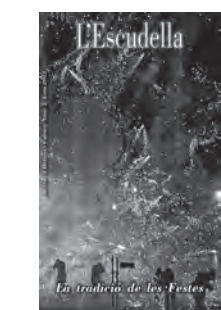
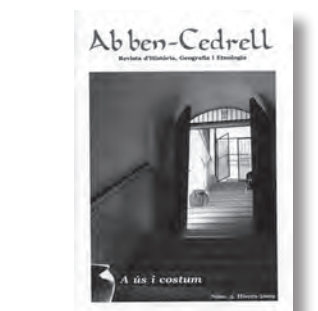
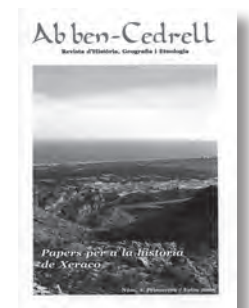
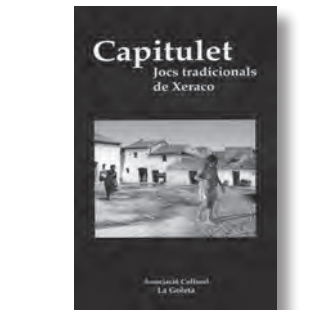
Disseny i maquetació: Joan Iborra, Rafel Campos

Imprimeix: Impremta Palàcios, Sueca

Dipòsit legal: V-2333-2012

ISSN: En tràmit

Amb el suport econòmic de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua

Entre hivern i tardor El clima de Xeraco

En un poble de forta tradició agrícola com Xeraco, les referències a la climatologia solen ser habituals en les converses de carrer, de bar, de veïns de bancal asseguts sobre un marge, etc. El bon o el mal oratge determina de manera notable els conreus i les collites. Una sequera esgota els pous, la rosada blanca crema els brots tendres, un temporal hivernal entolla l'aigua fins a la figuera de Metge, sense oblidar el granís, les pedregades són erràtiques i devastadores. Incorporada a la memòria col·lectiva trobem la pluja del dia dos d'agost de 1950, quan una inesperada i breu tempesta, acompanyada de llamps i trons, va causar la mort d'un segador que portava la corbella enganxada a la trinxa. Amb poc menys d'una hora va descarregar una quantitat ingent d'aigua del cel. A la sènia de l'Anouer, al camí dels Fondos, menava al ritme monòton del parador, l'haca d'un camperol. Quan va començar l'imprevisible ruixat, el llaurador va desenganxar l'animal i es va refugiar al riu-rau fins que el temporal escampara. De seguida l'aigua va omplir el casup de gom a gom. Davant d'una situació tan compromesa, el llaurador va decidir pujar al llom de l'animal, un cavall poderós, i es va agafar ben fort del seu coll. L'haca, sense cabestre ni ramals, avançava lentament amb el cap catxo i passes curtes, com si les potes comprovaren la seguretat del camí. Va travessar el barranc que baixava crescut i ràpid i va portar l'home sa i estalvi a la porta de sa casa. Poc de temps després els núvols que tapaven el sol passaren i es desferen a la mar, el sol enlairat es va acostar al recer de la muntanya de les Foies per damunt de la cova del Vell i es va pondre rere la serra. A València, la riuada del Túria del catorze d'octubre de 1957 va inundar la ciutat i va negar l'Horta en una de les majors catàstrofes meteorològiques ocorregudes a Europa, amb registres de pluja per sobre dels 600 l/m² en molts punt de la conca.

Actualment els valors extrems dels registres climàtics, sobretot a l'hemisferi nord en relació a la temperatura, així com el comportament d'alguns animals i plantes, els canvis de la radiació solar, la minva de la superfície de gel al al Pol Nord o el forat d'ozó a l'Antàrtida motiven la preocupació dels científics per esbrinar la influència negativa de les activitats humanes sobre el medi ambient. Conceptes com capa d'ozó, efecte hivernacle, combustibles fòssils, aerosols, gasos, contaminació de la mar, càncer de pell i mutacions genètiques plantegen molts interrogants que caldrà estudiar curosament. La investigació meteorològica n'està implicada significativament.

Aquest exemplar de *L'Escudella*, de caire monogràfic, està dedicat al treball que durant quinze anys han realitzat Antoni Martí i Rafa Campos. Dia rere dia, a la mateixa hora, han pres les dades que els aparells de l'estació meteorològica situada al centre urbà de Xeraco els aportaven. Al mateix temps, anotaven curosament els fenòmens atmosfèrics produïts en aquest període. La síntesi d'aquest treball meticulós el podeu observar a la introducció i les gràfiques que reproduïm distribuïdes any per any. Tanca aquest número una sèrie d'imatges obtingudes cerimoniosament per la càmera de Rafel Campos relacionades amb el refranyer popular i els mesos de l'any.

JOAN IBORRA

Dinàmica atmosfèrica: elements del clima local

RAFEL CAMPOS SASTRE
ANTONI MARTÍ MILÁN

Al nostre territori, estacionalment es produeixen determinades situacions meteorològiques que presenten unes situacions que coneixem amb el nom de tipus de temps”.

El denominat “vent zonal de l'oest”, ve a ser un temps característic durant gran part de l'any, però especialment durant els mesos més freds, així, doncs, sota la influència del vent de ponent, les temperatures esdevenen moderades, estant normal que el pas dels fronts donen lloc algunes precipitacions de relativa importància. L'anomenada “calma o pantà baromètric” ve a ser el típic temps característic de l'estiu, amb una gran estabilitat ja que el gradient baromètric en superfície ve a ser al voltant d'uns 1015 a 1017 mm, a més de la influència de les altes pressions que dominen durant aquest període estival; però també solen desenvolupar-se tempestes locals. Durant l'hivern es forma un passadís al damunt d'Europa que permet l'entrada de masses d'aire polar fred a les nostres contrades. Aquesta situació té lloc quan es forma un centre de baixes pressions entre sobre la mediterrània i un anticicló entre l'Atlàntic Nord francès, les illes Britàniques i la península escandinava. És aleshores quan l'aire fred i sec de l'Àrtic i Sibèria arriben a les costes mediterrànies peninsulars seguint la direcció NE i donen pas a uns dies de fred intens. Les baixes pressions del Mediterrani occidental, apareixen a la tardor; es formen una gran quantitat de núvols que donen pas a pluges abundants, molt especialment quan la massa d'aire humit del Mediterrani i la massa d'aire fred del Nord entren en contacte. El vent bufa de llevant i a les altes capes de l'atmosfera sol trobar-se amb una massa d'aire fred que de vegades arribar a formar un embossament donat lloc al que hem convingut en denominar com a “gota freda” i arribant a provocar pluges abundants en un breu espai de temps, ací a la nostra zona quasi sempre de manera catastròfica provocant inundacions i destrosses als camps.

Si hi hagués alguna manera de definir el nostre clima local, seria com a mediterrani litoral, és a dir, temperat càlid. Influeixen uns factors i elements que contribueixen a donar-li la seua particularitat: disposició territorial de Xeraco.

Hem de tenir molt present que el nostre reduït terme, es troba immers dintre de la dinàmica general atmosfèrica que domina el litoral valencià, però la seua situació al centre del golf de Cullera, en la planura costanera al peu del Mondúver, modifiquen en certa mesura alguns dels aspectes generals de la circulació atmosfèrica dominant al territori litoral valencià, donant lloc a un clima peculiar propi que es distingeix en especial pel regim de precipitacions i a més a més per la quantitat de dies en que bufa el vent.

A grans trets, i dintre de les característiques esmentades observem un predomini de les altes pressions al llarg de l'any i si no arriben les baixes pressions atlàntiques o masses humides atretes per la baixa de l'est, les precipitacions baixen a mínims, entre uns 450 i 500 mm. Com a norma general, les nostres temperatures venen a ser suaus (podríem dir que dolces), entre 9 i 10 °C, amb una màxima mitjana entre 22 i 25 °C

de màxima i 14 i 16 °C de mínima mitjana. Les dades sobre els elements meteorològics que hem recollit al llarg dels quasi quinze anys, és a dir des del 1999 fins el setembre del 2013 ens aporten una base de dades d'allò més interessant per conèixer com va evolucionant el nostre clima en els tres primers lustres del segle XXI.

Pel que respecta a la pluviometria, s'observa que presenta una mitjana anual 833 mm. La irregularitat del règim de precipitacions que es posa de manifest en uns anys plujosos com foren: el 2003 amb 1160 mm, el 2007 amb 1282 mm, el 2008 amb 1436 mm i el 2009 amb 1154 mm; contràriament l'any 2000 amb 504 mm, el 2005 amb 465 mm i el 2011 amb 543 mm resulten comparativament secs tenint en compte la mitjana anual. Cal fer menció del 2010, any molt plujós a excepció del més de juliol que no va ploure gens. El mateix caràcter irregular té lloc al llarg dels períodes anuals; juny, juliol i agost són els mesos que es mantenen constantment amb les precipitacions més baixes, fins i tot durant alguns anys no plou pràcticament ni una gota, no obstant també s'observa la tendència de fortes precipitacions a la fi d'agost com ha passat als anys 2002, 2010, 2012 i 2013. La tardor ve a ser el període de pluges per excel·lència, aconseguint-se els registres més alts com va ocórrer l'octubre del 2007 amb unes precipitacions de 540 mm. L'hivern es manté amb un regim regular de pluja i uns valors mitjanament acceptables, però també té les seues contradiccions en alguns anys en que no arribà a caure ni una gota al gener o febrer. A la primavera, les pluges decreixen una mica, però es mantenen en valors relativament acceptables, estant també l'excepció el 2002 que va ploure molt.

El registre ens ha donat el 2008 i 2010 com als anys amb major nombre de dies de pluja. Pel que respecta a la distribució sobre el terme i tot i que no tenim estacions de registres precises a la muntanya i a la platja, sembla que a grans trets a la zona de la marjal i la platja es donen el major volum de precipitacions, estant la muntanya qui menys quantitat de pluja rep. L'altre element important, la temperatura, sembla més constant tot i que també tenim registres d'allò més inusuals com els 35° del 2 d'octubre de l'any 2013. Els registres al llarg d'aquest període ens proporcionen uns 18'7° de mitjana global, estant la mitjana màxima de 22'7° i la mitjana mínima de 14'7°. La tònica habitual al nostre territori pel que respecta a la mitjana tèrmica en dona el seus nivells mínims a principi i final de l'any: desembre i gener/febrer. Als gràfics tèrmics s'aprecia clarament un lent augment de la temperatura de febrer a l'agost on sol aconseguir-se el nivell més elevat, començant al setembre la davallada cap al desembre. Va pujant al llarg de vuit mesos i baixa en la meitat de temps. Les mínimes es donen al mes de gener i febrer i al centre urbà rarament baixen del 0°, tot i que ens consta que a determinades partides del poble s'arriba a -1 i -2 en ple hivern. Les màximes es donen durant l'agost, encara que també algun any tenen lloc al juliol com al 2005, 2006 o 2007. La pressió atmosfèrica oscil·la entre els 1021 mm i 1023 mm, a excepció del 2010 que va ser de 1019'7 mm. La humitat manté les quotes entre 70% i 73%; estan un factors que es mantenen dins d'uns valors bastant constants sense moltes variacions.

Els dies assolellats són la tònica majoritària, estant el 2008 amb 167 dies, l'any que menys insolació vam rebre; pel contrari el 2000 amb els 243 va ser l'any amb major quantitat de radiació solar. La neu ha fet acte de presència amb major o menor quantitat al cim emblemàtic de la serra que ens envolta en cinc anys; les rosades han estat d'allò més habituals al llarg de tots els hiverns amb major o menor mesura; les boires també han fet acte de presència durant tots els anys del període que hem constatat amb registre, així mateix les tronades de diversa intensitat s'han donat tots els anys i han tingut lloc en diferents estacions segons l'any.

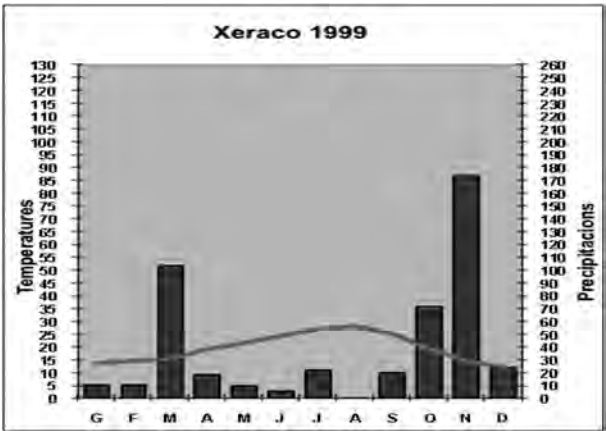
La pedra o granís també ha caigut amb diversa intensitat segons la partida del terme al llarg de tots els anys, constatant que al nucli urbà generalment ho ha fet acompanyada de pluja. El vent, sens dubte ha estat present en bona part dels dies de l'any. Tot i que aquest any encara no acabat sembla que ha estat molt ventós, el major registre va tindre lloc el 2005 amb 140 dies de vent. El 28 d'octubre del 2012 el tornado que afectà la Safor i en especial a Gandia, també manifestà els seus efectes destructius al nostre terme. L'arc de Sant Martí no ha oblidat fer acte de presència, però no hem pogut registrar totes les seues aparicions, curiosament un dissabte de setembre del 2011, després una pluja ocasional va fer la seua aparició al voltant de les 23:00 a conseqüència de la contaminació lumínica de Cullera.

Any 1999

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	19.5	26	7.5	1	1028.8	70.8	11
Febrer	21.5	28.5	7.5	1	1028.8	66.6	11
Març	21.2	26	9.5	6	1022	70.3	104
Abril	25.5	30	12.5	7	1022	67.8	19
Maig	26.5	30	16.5	13	1020	71.8	10
Juny	28.5	32	19.5	12	1019.8	73.4	6
Juliol	31.5	34.5	22	17.5	1014	73.3	22
Agost	32	33.5	23.5	20.5	1011	73.7	1
Setembre	30.5	34.5	20	17	1015	71.6	20
Octubre	23.1	32	15.5	11	1023.3	75.6	72
Novembre	20.5	28.5	8.5	3	1028.7	71.3	174
Desembre	19	23	5.5	3.5	1035	66	24
MITJANA	25.7		14		1022.3	71	Total 474

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL- NÚVOL	ROSA- DA	PEDRA	NEU AL MON- DÚVER	BOIRA	TRO- NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	17	11	3	10					13	4
Febrer	21	6	1	8		1	1		8	3
Març	16	12	3	4					13	6
Abril	22	4	4	2					9	3
Maig	19	6	5		1				8	4
Juny	21	4	5						2	2
Juliol	25	2	4						3	2
Agost	24	4	3						1	1
Setembre	22	6	2					2	4	4
Octubre	11	12	8					1	7	7
Novembre	20	9	1						6	4
Desembre	18	8	5						20	3
Total	236	84	44	24	1	1	1	3	64	43

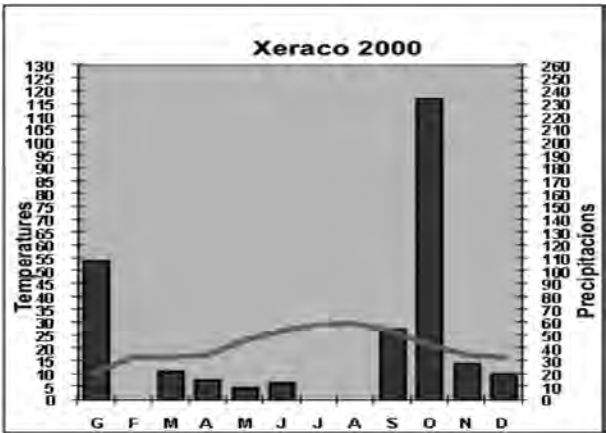

Any 2000

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	16.7	24	4.7	2	1035.7	72.7	107.5
Febrer	24.7	30.5	9.1	5	1033.3	66.6	0
Març	22.8	27.5	9.3	5.5	1026.6	68.4	22
Abril	22.9	30.5	12	8.5	1010.4	68	15.5
Maig	27.2	35	18.6	13	1020.2	71.2	9
Juny	32.5	36	20.9	15	1019.9	72.2	13
Juliol	34.1	36.5	23.7	20	1014	69.8	0
Agost	34.3	38	24.1	26.5	1015.9	71.6	0
Setembre	31.9	37	21.2	18	1016.9	71.1	55
Octubre	26.1	31	17.1	13.5	1021.9	72.1	234
Novembre	21.5	26.6	13.9	10	1022.8	69.9	28
Desembre	21.8	25	11.4	6	1025.6	70.8	20
MITJANA	26.4		15.5		1021	70.4	Total 504

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL- NÚVOL	ROSA- DA	PEDRA	NEU AL MON- DÚVER	BOIRA	TRO- NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	20	6	5	5			2		10	5
Febrer	27	1	2	4			2		7	0
Març	19	8	5					1	15	5
Abril	10	13	7						10	3
Maig	21	3	7						5	2
Juny	24	1	5					1	4	3
Juliol	24	0	7				1		5	0
Agost	21	2	8				1	1	6	0
Setembre	17	0	13					2	4	2
Octubre	16	5	10	4					7	5
Novembre	17	5	8	5					6	4
Desembre	18	7	6	4					9	5
Total	243	51	83	22			5	5	88	24

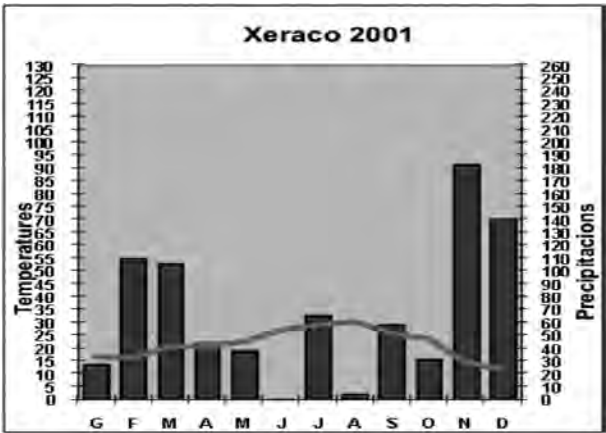

Any 2001

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	21.8	25.5	11.8	6.5	1024.9	68.9	27
Febrer	22.4	27	10.3	6.5	1027.7	69.5	109
Març	27.3	34.5	14.3	10	1017.6	67	1.5
Abril	26.5	31.5	14.8	12	1014.4	67.9	43
Maig	27.7	33.5	17.2	10	1020.1	71.2	38
Juny	32.3	35.5	21.4	19	1019	72.2	0.2
Juliol	33.6	35.5	24.1	21	1016.5	72.7	65
Agost	34.6	37.5	25	24	1015.4	73.1	4
Setembre	29.5	33.5	21.6	18	1018.1	76.2	57
Octubre	27.7	33	19.1	17.5	1023.1	76	31
Novembre	18	23	11.6	6	1029.2	76.7	183
Desembre	15.7	23	8	3.5	1033.7	76.5	140
MITJANA	26.4		16.7		1023.9	72.3	Total 699.2

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL- NÚVOL	ROSA- DA	PEDRA	NEU AL MON- DÚVER	BOIRA	TRO- NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	21	6	4	5			2		10	4
Febrer	18	9	2	6			2		7	3
Març	17	2	12					1	15	1
Abril	17	4	9		1				10	4
Maig	15	3	13						5	3
Juny	24	0	4				1	1	4	1
Juliol	26	3	2				2		5	2
Agost	21	3	7						6	1
Setembre	13	10	7						4	9
Octubre	14	10	6	3	1				7	4
Novembre	15	12	3	4	1				8	6
Desembre	12	14	5	5		1			9	10
Total										

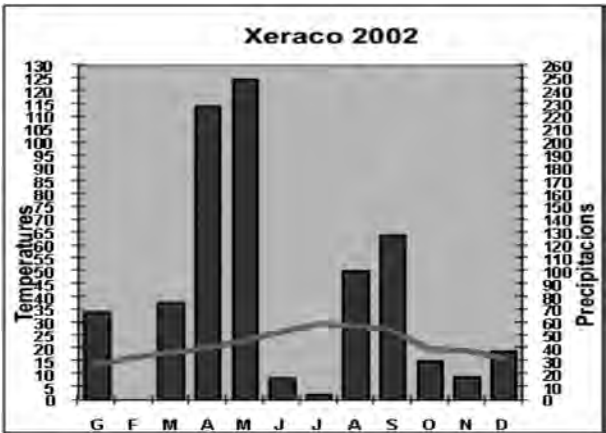

Any 2002

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	18.2	25	9.6	6.5	1036.4	75.1	68
Febrer	21.7	30	10.7	6	1032.7	71.7	1
Març	23.6	32	12.5	9	1026.7	71.6	76
Abril	26.9	25	13.4	10.5	1019.1	69	228.5
Maig	29	35	17	11.5	1019	73.2	249.5
Juny	32	34.5	20.5	17	1017.1	68.4	16
Juliol	34.2	39	23.8	21.5	1014.7	69.7	4
Agost	34.3	39	23.2	17.5	1013.6	71.5	100
Setembre	32.9	37	21.5	19	1016	72.3	128
Octubre	21.1	34	18	14	1027	73.6	29.5
Novembre	23.1	30	14.7	10.5	1021.7	71.9	17
Desembre	20	23.5	12.1	8	1026.4	73.8	37
MITJANA	24.6		14.9		1022.5	71.8	Total 964.5

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL- NÚVOL	ROSA- DA	PEDRA	NEU AL MON- DÚVER	BOIRA	TRO- NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	16	9	6	7					6	9
Febrer	25	3	1	5			2		5	2
Març	15	11	5				1	2	7	5
Abril	22	2	6		1			2	6	7
Maig	14	10	6		2			2	6	6
Juny	22	3	5					1	6	5
Juliol	24	4	3						3	1
Agost	21	3	10		1			4	5	6
Setembre	18	0	12					3	6	9
Octubre	20	5	6						3	4
Novembre	21	2	5						7	6
Desembre	24	7	0						12	3
Total	242	59	65	12			3	14	72	63

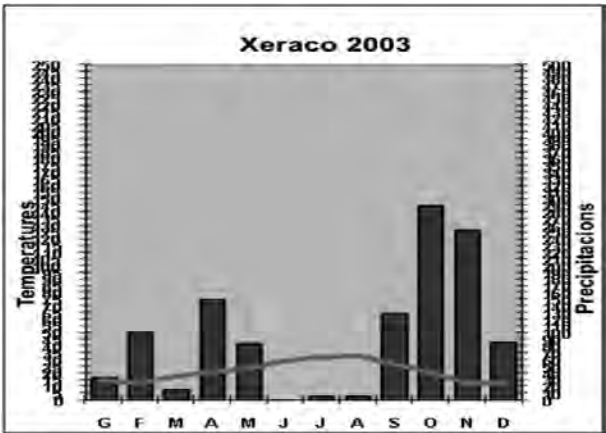

Any 2003

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	19.5	28	9.5	3	1029	68.2	33
Febrer	17.9	26	8.6	4	1028	72.3	100
Març	23.7	31	11.9	8	1029	72.4	15
Abril	27.3	32.5	13.2	10	1019	68.2	150
Maig	29.7	36	16.7	11.5	1021	71	84
Juny	35.3	40.5	22.9	19	1015	72	1
Juliol	37.4	40	25.7	23	1013	64.4	5
Agost	39.4	41.5	25.8	24	1011	68.1	6
Setembre	31.9	38.5	21.6	19	1018	71.4	129
Octubre	23.4	34	17	12	1019	75.6	290
Novembre	15.4	24.5	10.2	11	1024	76.3	253
Desembre	16.5	21	10.9	7	1028	74.8	85
MITJANA	26.4		16.1		1021.1	71.4	Total 1160

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL- NÚVOL	ROSA- DA	PEDRA	NEU AL MON- DÚVER	BOIRA	TRO- NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	16	5	10	6				1	8	3
Febrer	12	14	5	5		2		1	6	10
Març	9	13	9	2			1		5	6
Abril	6	7	7						4	4
Maig	19	8	4					3	5	4
Juny	22	0	8						2	1
Juliol	21	0	10					1	2	3
Agost	21	0	10		1			2	3	3
Setembre	16	6	8					4	4	8
Octubre	5	15	11						6	11
Novembre	8	14	8	3					5	6
Desembre	19	6	6	3					4	5
Total	174	88	96	19	1	2	1	12	54	64

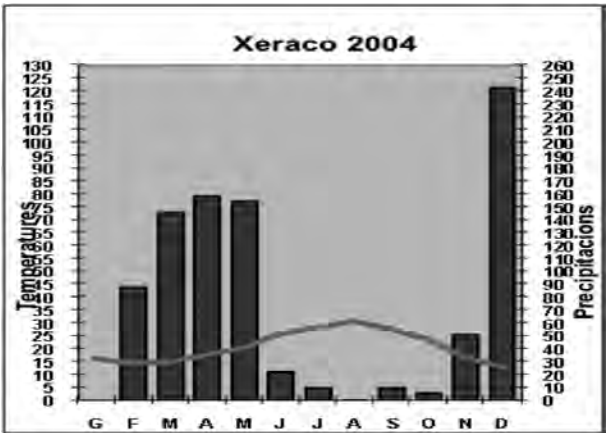

Any 2004

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	20	23.5	11.7	7.5	1025.7	68.7	0
Febrer	17.7	25	10.5	6.5	1029.7	74.3	87.5
Març	18.1	25.5	11.1	4	1028.3	73.7	146
Abril	22.2	29.5	12.9	8.5	1020	69.4	158.5
Maig	25.1	31	15.7	12	1020.4	71.7	154.5
Juny	30.5	35	20.8	27	1019.5	71.2	22
Juliol	32.8	35.5	23.6	20	1014.9	70.7	9
Agost	35.2	38.5	25.2	23.5	1010.8	69.8	1
Setembre	31.5	35.5	22.7	18	1018.8	73.3	9.5
Octubre	28.1	32.5	18.9	14.5	1017.3	70.2	5
Novembre	20.8	24	12.1	7	1027.6	73.8	51
Desembre	15.5	21.5	10.5	5	1029.6	77	243
MITJANA	24.7		16.3		1021.8	71.90	Total 887

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL- NÚVOL	ROSA- DA	PEDRA	NEU AL MON- DÚVER	BOIRA	TRO- NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	22	1	8	5					10	0
Febrer	6	11	6	6			5		6	5
Març	15	14	3	4			1		4	12
Abril	15	10	5						4	10
Maig	10	14	7					1	2	9
Juny	20	3	7					1	3	1
Juliol	25	2	4					1	8	2
Agost	24	0	7					1	6	1
Setembre	15	6	9					2	4	2
Octubre	24	4	3						13	2
Novembre	19	7	4	2	1				5	4
Desembre	9	17	5	3		1			17	16
Total	204	89	68	20	1	1	6	6	82	64

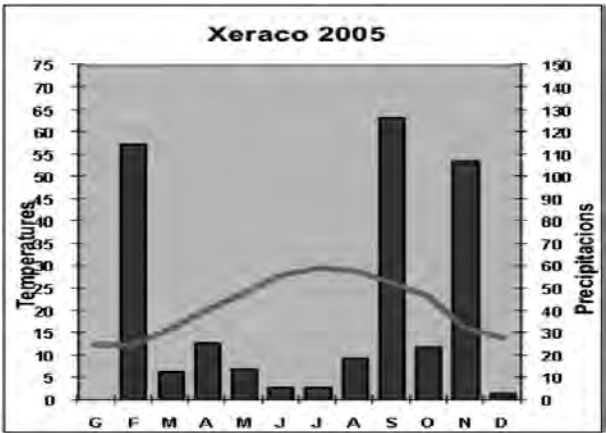

Any 2005

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	17.8	25.5	7.5	1.5	1035.5	70..4	0
Febrer	17.1	21.5	7.5	4	1019	71.7	114.5
Març	21.1	31.5	10.5	3	1024.8	70.3	12.5
Abril	25.7	31	14.2	7.5	1020.8	67.8	25.5
Maig	28.8	31.5	17.5	12.5	1019.6	68.9	14
Juny	33.3	38.5	22.4	19	1016.8	69.1	5.5
Juliol	34	39.5	24.4	21	1013	70.9	5.5
Agost	33.4	36.5	24.3	20.5	1014.5	70.5	19
Setembre	31.8	34.5	20.7	15.5	1016.8	67.4	126.5
Octubre	27.7	32.5	18.3	21	1021.3	72.4	23.5
Novembre	19.8	31	12.2	12	1024.4	74.2	107
Desembre	18.2	23	9.4	6	1028.2	71.6	3
MITJANA	25.7		15.7		1021.2	70.4	Total 465.5

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL- NÚVOL	ROSA- DA	PEDRA	NEU AL MON- DÚVER	BOIRA	TRO- NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	2	1	28	5		1			9	0
Febrer	17	8	3	6	1	1		1	9	8
Març	14	9	8	2					10	6
Abril	16	2	12						15	3
Maig	18	9	4					2	15	4
Juny	22	4	4					1	11	2
Juliol	25	5	1					2	12	3
Agost	16	6	9					2	17	1
Setembre	19	7	4					5	10	6
Octubre	17	7	7						7	3
Novembre	14	9	7	2					12	13
Desembre	18	9	4	2					13	4
Total	198	76	91	17	1	2		13	140	53

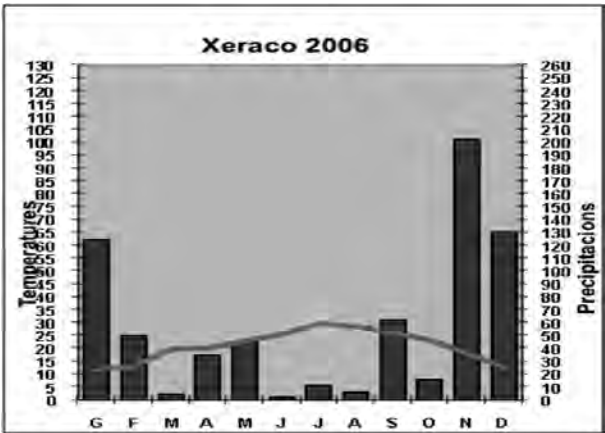

Any 2006

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	15	22.5	8.6	2	1029.7	76.2	124.5
Febrer	16.3	23	9.4	4	1023.9	73.8	50
Març	24.8	32.5	13.5	5	1030.4	66.4	4
Abril	24.5	31	15.6	13.5	1018.8	70.2	35
Maig	27	31.5	18.1	14	1020.6	71.1	45.5
Juny	30.1	33	20.8	15.5	1018.1	70.9	2
Juliol	34	36	24.7	22	1014	70	11
Agost	32.5	35	24.3	22	1013.3	70	6
Setembre	30.6	30.5	21.9	19	1015.1	70.1	62
Octubre	27.3	34	19	16	1019.9	72.5	15.5
Novembre	20.9	24.5	15.1	12	1027.4	78.5	202
Desembre	15.7	23.5	9.9	4	1030.1	75.1	139
MITJANA	24.9		16.7		1021.7	72	Total 690.5

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL-NÚVOL	ROSA-DA	PEDRA	NEU AL MON-DÚVER	BOIRA	TRO-NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	11	18	2	3		2			9	11
Febrer	14	7	7	4			1	1	10	5
Març	18	8	5	2					17	3
Abril	13	9	8					1	23	6
Maig	16	8	7				1		10	5
Juny	17	7	6						9	1
Juliol	25	3	3		1			1	9	1
Agost	18	1	12						8	0
Setembre	19	5	6					1	11	2
Octubre	14	8	9				1		12	3
Novembre	16	11	3					1	10	11
Desembre	18	7	6	3					11	10
Total	199	92	74	12	1	2	3	5	139	58

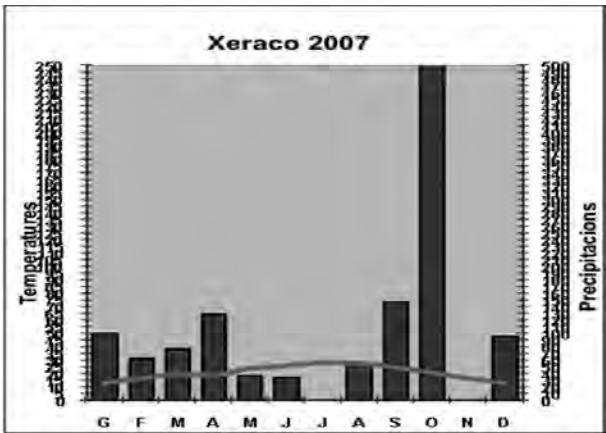

Any 2007

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	16.4	21.5	9.3	7	74.3	1035.3	100
Febrer	19.8	26.5	12.2	7.5	70.3	1026.9	62.5
Març	23.3	29	15.3	7	68.2	1024	78
Abril	22	30	13.3	10	72.9	1022.7	128.5
Maig	28.7	35	18.2	13.5	68.2	1016.2	38
Juny	29.6	34.5	21.1	17.5	70.9	1015.7	34.5
Juliol	31.6	34	23.7	21.5	72	1015.5	3
Agost	30.5	34	23.4	18.5	73.4	1014.9	52.5
Setembre	28.4	31.5	20.7	15.5	73.7	1019.3	147.5
Octubre	22.9	30.5	16.7	12	76.2	1022.8	540
Novembre	19.4	22	10.9	4	74.3	1026.5	1
Desembre	16.2	22.5	10.3	6	74.2	1032.6	96.5
MITJANA	24		16		72.3	1022.7	Total 1282

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL-NÚVOL	ROSA-DA	PEDRA	NEU AL MON-DÚVER	BOIRA	TRO-NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	19	9	3	5	1			1	11	5
Febrer	15	10	3	1					11	8
Març	22	4	5						13	6
Abril	7	15	6						7	14
Maig	17	2	12		1			4	16	5
Juny	20	6	4					1	14	3
Juliol	28	0	3						10	1
Agost	13	6	12					2	9	7
Setembre	15	9	6					1	10	6
Octubre	13	12	6						8	11
Novembre	17	12	1	4					4	1
Desembre	15	12	4	10				1	13	10
Total	201	97	65	20	2			10	126	77

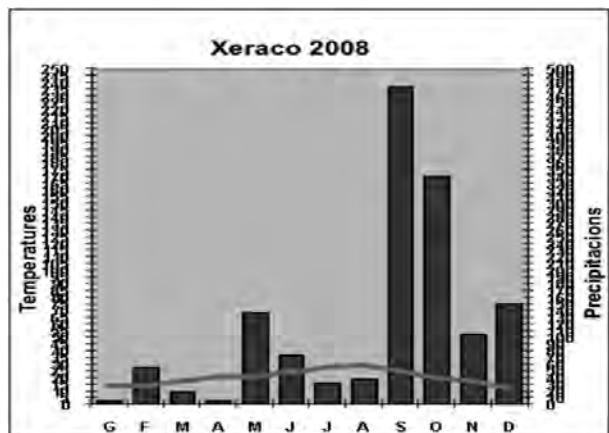

Any 2008

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	18	22.5	8.5	5.5	1031.9	71	5.5
Febrer	17	21.5	9.5	5	1032	77.1	56
Març	21.9	25.5	11.4	5	1021.1	67.1	19.5
Abril	25.5	30.5	14.2	10	1018	67.4	6
Maig	24.6	29.5	16.6	13.5	1017	73	137
Juny	27.8	34.5	19.8	15	1018.2	73.3	73
Juliol	31.5	35	23.5	25	1014.5	72.5	32
Agost	33.7	39.5	24	20.5	1011.1	71.5	38
Setembre	28.8	35.5	20	15	1016	76.7	473
Octubre	22.2	28	16.1	10	1024.3	77.9	341
Novembre	22.2	26.5	11	5	1025.5	74.2	105
Desembre	14.3	18.5	8.6	5	1027.7	74.4	150
MITJANA	23.9		15.2		1021.4	73	Total 1436

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL- NÚVOL	ROSA- DA	PEDRA	NEU AL MON- DÚVER	BOIRA	TRO- NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	22	3	6	8			1		10	2
Febrer	16	11	2	10					9	8
Març	22	5	4	3			1		11	3
Abril	21	3	6						13	3
Maig	10	8	13					3	10	13
Juny	15	5	10						4	3
Juliol	15	2	14		1			2	8	2
Agost	26	1	4						6	1
Setembre	10	10	10					1	11	10
Octubre	11	15	5					2	6	15
Novembre	12	10	8	2					10	7
Desembre	17	9	5	5	1				13	9
Total	167	82	87	28	2		2	8	111	76

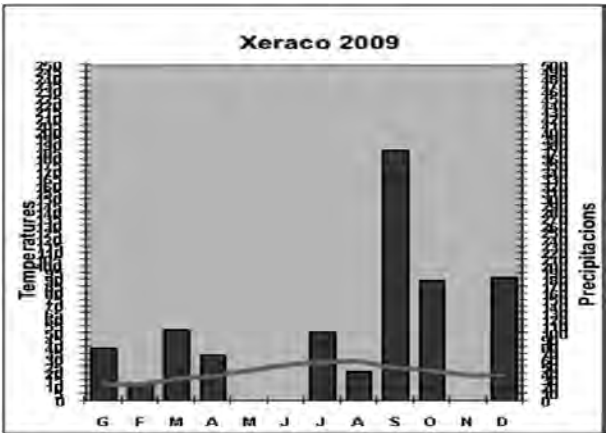

Any 2009

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	14.9	2535	9	3	1025.4	73.3	78.5
Febrer	17.3	22	9.3	7	1024.3	73	23.5
Març	21.3	26.5	10.5	8.5	1023.7	70.3	105
Abril	23.7	29.5	13.1	9.5	1020.7	69.2	67
Maig	27.3	33	16.7	13.5	1021.5	70.5	1
Juny	30.9	34.5	21.5	19.5	1010.5	70.3	0
Juliol	32.3	36	24.1	21	1014.5	73.7	102
Agost	32.9	35	24.3	22.5	1015.1	72.2	42.5
Setembre	27.5	33.5	20.5	16	1024	75.7	372.3
Octubre	26.8	30.5	17.8	12.5	1021.5	74.9	178
Novembre	23.1	29	14.9	10	1023.5	72	1.5
Desembre	21.1	24	16.6	2.5	1020.9	74	183
MITJANA	24.9		16.5		1021.1	71.6	Total 1154

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL- NÚVOL	ROSA- DA	PEDRA	NEU AL MON- DÚVER	BOIRA	TRO- NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	2	12	17	5		1	1		16	7
Febrer	12	12	4	5					7	5
Març	18	6	7	3					6	7
Abril	14	11	6					1	5	10
Maig	16	8	7		1			5	9	2
Juny	19	7	4					2	13	0
Juliol	21	4	6						10	1
Agost	20	6	5					2	9	4
Setembre	10	11	9						10	14
Octubre	22	4	5						5	4
Novembre	18	8	4						14	1
Desembre	15	10	6	3					10	9
Total	187	99	80	16	1	1	1	10	114	64

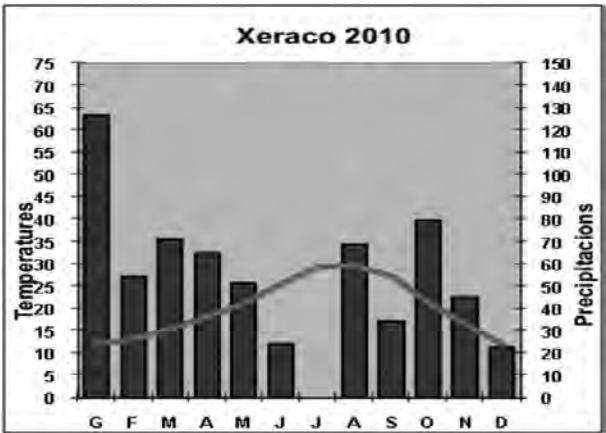

Any 2010

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	15.3	22	8.8	3	1022.8	73.7	126.6
Febrer	17.1	24.5	9.5	4	1018.5	73	54
Març	20.1	28.5	10.5	4	1026.3	70	71
Abril	23.4	30.5	13.1	9	1023.8	71.1	65
Maig	26.8	36.5	15.8	11	1019.4	68.7	51.5
Juny	30.1	34	20.5	16	1016	69.8	24
Juliol	34.3	36.5	24.3	20	1014.6	69.6	0
Agost	34.6	42	24.2	23	1013.7	70.4	69
Setembre	32.4	37.5	21.6	18	1016.1	71.1	34
Octubre	26.2	31.5	16.2	16	1019.6	73.9	79.5
Novembre	20.8	26.5	12.1	7.5	1021.3	72.8	45
Desembre	16.5	20	8.6	2	1025.1	75.5	22.5
MITJANA	23		15.4		1019.7	71.6	Total 642.1

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL-NÚVOL	ROSA-DA	PEDRA	NEU AL MON-DÚVER	BOIRA	TRO-NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	10	16	5	5					18	12
Febrer	14	10	4	5					16	9
Març	15	13	3	2					9	7
Abril	13	12	5					1	6	8
Maig	17	7	7					5	12	8
Juny	17	7	6					2	10	3
Juliol	28	1	2						6	0
Agost	18	4	9						10	4
Setembre	20	7	3						7	5
Octubre	20	8	3						8	6
Novembre	20	5	5						14	7
Desembre	14	14	3	4					9	6
Total	206	104	55	16				8	125	75

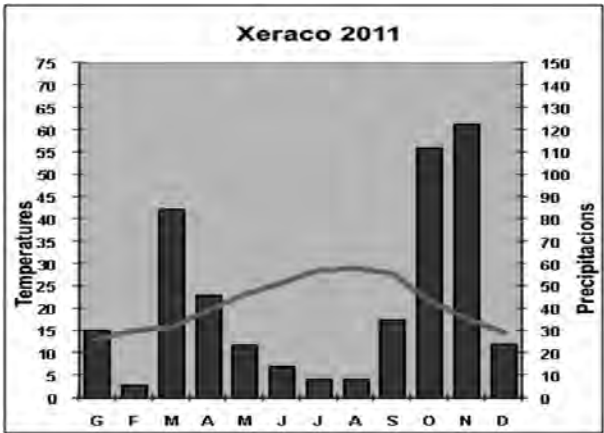

Any 2011

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	17.5	23.5	8.8	1.5	1031	74.5	30
Febrer	20.1	27.6	9.5	6	1030.7	71.7	5.5
Març	20	29.5	11	6.5	1027.7	72.6	84.5
Abril	24.8	37	14.4	16	1022.8	71.8	45.9
Maig	28	34.5	18	14	1024.4	71.8	23.5
Juny	30.3	34.5	21.2	17	1019.3	72.1	14
Juliol	33.2	39	23.8	22	1013.1	72.8	8
Agost	33	39	24.6	23	1014.2	72.5	8
Setembre	33.4	36.5	22.3	19.5	1017.2	69.6	35
Octubre	26.6	31.5	16.9	14.5	1024.7	74.9	112
Novembre	20.5	24.5	13.9	10.5	1025.8	79.3	122.5
Desembre	18.6	22.5	10.3	6.5	1032	72.9	24
MITJANA	22.7		16.2		1023.5	73	Total 542.9

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL- NÚVOL	ROSA- DA	PEDRA	NEU AL MON- DÚVER	BOIRA	TRO- NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	18	9	4	5			1		9	1
Febrer	18	3	7	7			1		9	3
Març	10	16	5	2					8	11
Abril	19	6	5						7	7
Maig	13	9	8		2			3	11	5
Juny	19	10	1				2		16	4
Juliol	21	5	4				1		9	2
Agost	14	3	12						8	1
Setembre	23	2	5				1		11	3
Octubre	15	7	9				1		6	8
Novembre	13	14	3				1		8	12
Desembre	18	8	5	6					10	5
Total	201	92	68	20	2		8	3	112	62

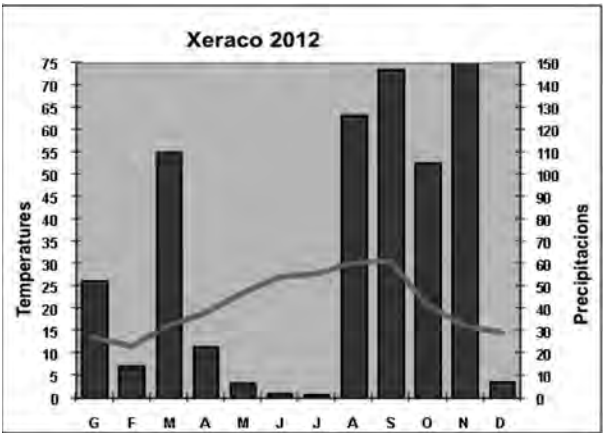

Any 2012

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	18	25	8.8	6	1036.6	72.7	52
Febrer	17.5	25.5	5.8	1.5	1034.5	69.8	14
Març	23.4	30	9.5	7	1032	68.9	110
Abril	24.4	30	13.7	9.5	1016.6	67	22.5
Maig	29.1	33.5	18	13.5	1019.7	69.9	6.5
Juny	32	35.5	22.1	19.5	1015.6	71.7	1.5
Juliol	32.5	37.5	23.2	31	1014.7	78	1
Agost	35	39.5	25.5	30.5	1013.2	72.6	126.5
Setembre	31.2	34.5	29.9	16.5	1017.4	71.7	147
Octubre	25.2	30	16.4	9.5	1020.5	74.4	105.5
Novembre	19.1	26.5	13	8.5	1023.4	77.3	169
Desembre	19	24.5	10.3	6	1031	71.8	7
MITJANA	20.7		15.6		1022.9	72.5	Total 762.5

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL-NÚVOL	ROSA-DA	PEDRA	NEU AL MON-DÚVER	BOIRA	TRO-NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	20	10	1	9					11	4
Febrer	23	2	4	8			1		10	2
Març	22	4	5	3					9	1
Abril	16	9	5						8	5
Maig	21	5	5		1			1	6	2
Juny	23	4	3						10	1
Juliol	25	1	5					1	8	1
Agost	21	1	8					2	9	2
Setembre	19	4	7					2	12	4
Octubre	17	10	4						6	7
Novembre	11	14	5	3					11	10
Desembre	21	5	5	4					11	3
Total	239	69	57	27	1		1	6	111	42

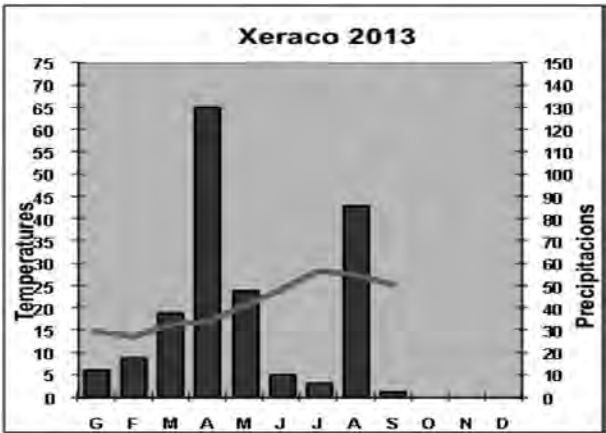

Any 2013

TAULES DE DADES

MES	TEMP. MITJANA MÀXIMA °C	TEMP. MÀXIMA	TEMP. MITJANA MÍNIMA	TEMP. MÍNIMA	PRESSIÓ mb	HUMITAT %	PLUJA
Gener	19.8	23.5	10.1	7	1034.2	70.1	12
Febrer	17.6	14.5	9.8	5	1025.2	70.2	17.5
Març	19.6	27.5	13.2	6	1023	71.2	38
Abril	20.3	28	13.4	7.5	1021.6	71.7	130
Maig	25.9	33.5	15.1	9.5	1020.6	68.9	47.5
Juny	28.9	30.5	19.3	15.5	1020.3	70	10
Juliol	32.9	35.5	23.3	20	1016.9	71.3	6
Agost	31.6	35.5	23.5	17.5	1015.8	74.2	85.5
Setembre	28.9	31.5	21.6	20	1017.1	73.8	2
Octubre							
Novembre							
Desembre							
MITJANA							

MES	DIES SOL	DIES NÚVOL	DIES SOL- NÚVOL	ROSA- DA	PEDRA	NEU AL MON- DÚVER	BOIRA	TRO- NADA	VENT	DIES PLUJA
Gener	24	3	4	9					23	4
Febrer	18	7	3	6				1	17	6
Març	17	13	1	2					19	6
Abril	14	11	5						12	9
Maig	17	9	5					1	16	8
Juny	21	0	9					1	6	3
Juliol	25	0	6					2	5	3
Agost	19	8	4						7	4
Setembre										
Octubre										
Novembre										
Desembre										
Total										

APROXIMACIÓ A LA CLIMATOLOGIA LOCAL

GENER. Al mes de gener, malgrat que aïlladament solen arribar a la nostra contrada onades de fred polar que duen la neu al Mondúver, les anomenades “calmes de gener” ens proporcionen durant el dia i gracies a l’acció solar, una temperatura quasi primaveral i és per aquest motiu, que els pocs ametlers que encara queden al nostre terme, es llancen a desafiar l’estació freda de l’època i les possibles baixades de la temperatura nocturna per oferir als nostres ulls l’espectacular bellesa de les seues flors.

*Per gener tanca la porta i encén el braser.
Aigua pel gener, ompli bótes i graner.*

FEBRER. La influència estabilitzadora de l'àrea anticiclònica de les Açores, manté unes temperatures al mes de febrer més o menys semblants a les de l'anterior, tot i que alguns anys solen registrar-se alguna que altra invasió de masses d'aire polar durant alguns dies. També és habitual sinó bufa el vent i el cel es troba ras gaudir d'una temperatura d'allò més agradable durant les hores centrals del dia, estant molt ben aprofitades pels nostres majors que no dubten en aprofitar aquesta benèfica radiació solar. Tot i que la temperatura no sol pujar molt, hi ha anys que per aquesta època s'intensifiquen les pluges.

L'esclat de la vegetació anticipa l'arribada de la primavera i els camps comencen a oferir un aspecte primaveral; els tarongers comencen a florir en algunes partides del terme, l'agret cobreix el sol com una catifa (més bé cobria, doncs amb el reg a degoteig l'ha fet desaparèixer) posant-se en perill front a la possible entrada d'alguna massa d'aire polar tardà.

*El febrer és mentider.
Febrer mata més que un carnisser.*

MARÇ. Març entra “marcejant”, com se sol dir, a conseqüència del pas de les borrasques atlàntiques que travessen la península Ibèrica allunyant-se de la ruta de l'estret de Gibraltar. L'augment de les temperatures és el més característic, doncs les mitjanes es mantenen entre 10 i 22 °C. El vent, sol bufar relativament fort durant uns quants dies i alguns anys el pas d'alguna massa tardana d'aire fred del nord, fa abaixar les temperatures produint estralls en els conreus que han florit. Les pluges solen minvar, però són freqüents els ruixats ocasionals i les oronetes fan la seua aparició al nostre cel començant la faena de construcció dels nius per a la seua futura descendència anys rere any al mateix lloc.

Trons de març omplin la barcella i el cabàs.

En març, ja està núvol, ja està ras.

ABRIL. El segon mes primaveral, abril, proporciona pluges més bé escasses, per això el refrany diu que “ per l'abril cada gota val per mil “. La mitjana tèrmica anual oscil·la al voltant dels 25 °C, però les màximes mitjanes són superiors als 26 °C en bona part del mes, tot i que les nits encara són bastant fresquetes.

Abril plujós, fa l'any ric i profitós.

Per abril, de matinet, que a gust s'està en el lletet.

MAIG. La transició ve donada pel maig, període que anticipa situacions estiuenques. Els ruixats ocasionats pels ciclons atlàntics que travessen la Meseta o segueixen la ruta de l'estret són relativament ocasionals i ocasionalment, aquest esdevé el mes més plujós de la primavera. Les temperatures mitjanes romanen al voltant dels 27 °C, amb màximes mitjanes d'uns 28 °C o més. El gregal comença a mostrar la seua influència.

*Maig humit fa el llaurador ric.
Sembra bledes en començar maig
i pel Nadal encara en menjaràs.*

JUNY. Pel juny entrem a l'estiu. Durant els primers dies poden produir-se ruixats notables procedents de llevant, però la resta del més generalment el cel està net de núvols i amb pressions elevades en relació amb l'anticicló açoreà. L'augment de les temperatures mitjanes per norma general aplega de sobte tot i que de tant en tant tenim algun mes fresquet i plujós, així, doncs, es passa a temperatures diürnes que oscil·len entre els 30 i 31 °C.

*Pel juny cada gota com el puny.
Al juny, la corbella al puny.*

JULIOL. Pel juliol arribem a la secada i ràpid augment de les temperatures: entre aquest mes i el següent aporten d'entre 10 i 20 litres de mitjana, depenent de les tronades de final d'agost, estant les temperatures entre 33 °C mitjana màxima i 23 °C de mitjana mínima.

Dominen les altes pressions, només destorbades per insignificants baixes locals de radiació; els ciclons sí arriben, estan exhausts, però la humitat relativa és gairebé elevada i es nota ja la xafogor a l'ambient.

*Pel juliol, ni dona ni col.
En juliol sega qui vol.*

AGOST. Al llarg dels primer la primera quinzena d'agost se segueix la tònica encetada pel juliol, i s'hi aconsegueixen màximes anuals absolutes, que arriben a 39 i 40 °C.

Malgrat el predomini del Gregal (E-N), se solen donar ratxes esporàdiques de ponent que afavoreixen els incendis forestals, com ho confirmen els testimonis dels vells i les anècdotes que la muntanya es cremava sempre durant les festes del poble, però ara ja queda poc que cremar, doncs sol es manté miraculosament la Barcella i alguns que altres flocs de pins en llocs dispersos de la muntanya. No fa molts anys en passar la Mare de Déu d'Agost, les primeres pluges vespertines ocasionades per fortes tempestes locals de pluja acompanyades habitualment de pedra marcaven la fi de la temporada estiuenca i les famílies xeraqueres pujaven cap al poble.

*Per agost busca l'ombra el gos.
En agost bull la mar i bull el most.*

SETEMBRE. Pel setembre, torna un període de transició, mantenint-se un comportament estiuenc, però ja va fent-se de notar un contrast entre les temperatures diürnes i nocturnes. Sovintegen les tronades de llevant sota la influència de les depressions del golf de Lleó i de la ruta de Gibraltar. La corba tèrmica comença la seua davallada de cara a la nova estació.

*Al setembre el qui tinga blat que el sembre.
Al setembre el vi està per vendre.*

OCTUBRE. El caràcter tardoral s'accentua cap a l'octubre; les pluges s'intensifiquen arribant per norma general als màxims anuals. Al llarg de la primera quinzena apareix un període turmentós afeblint els temps estiuenc que imperava fins aleshores. Els ruixats de caire torrencial —de certa probabilitat— poden provocar plenes a la marjal i baixades perilloses dels barrancs de les Fonts i dels Morts. Quan brolla la Mina i el Reboll, és la prova real que s'ha produït una bona saó al terme i ha caigut una gran quantitat d'aigua a la serra del Montdúver que ha possibilitat la recàrrega de l'aquífer amb una bona provisió d'aigua per a la primavera i estiu.

La baixa tèrmica sol ser considerable, al voltant dels 19 °C.

*Quan l'octubre es fa a la fi de Tots Sants és matí.
L'octubre fred mata el cuquet.*

NOVEMBRE. Ostenta el màxim mensual de pluges. Les precipitacions de la primera quinzena són de caire turmentós i s'estanquen en l'estiuet de Sant Martí. Primeren després el ciclons de Gibraltar, imposant-se un estil de temps hivernenc, implicant un nou descens de temperatures i un règim de pluges més o menys manses.

*Si per novembre trona,
la collita serà bona.
De novembre cap allà, agafa la manta
i no la deixes de la mà.*

DESEMBRE. El darrer mes de l'any, desembre, ja és clarament hivernal, les altes pressions alternen amb les baixes que atrauen l'aire continental. Les temperatures oscil·len al voltant dels 12 °C de mitjana i tot i que al principi de mes presente una habitual tendència al pas de borrasques plujoses, els totals es mantenen al voltant els 65 l de mitjana. Els nadals solen transcórrer amb bon temps.

*Qui en desembre ha de festejar,
vora el foc s'ha de ficar.
Desembre nevat, bon any per al blat.*

Hem acabat aquest recull de dades meteorològiques amb unes observacions sobre els mesos acompanyades de dos refranys triats entre l'abundosa collita d'expressions sobre l'oratge. Els valencians hem mantes oratge i temps com dos conceptes sinònims, si bé el primer fa referència de forma preferent a les variables condicions de l'atmosfera (pluja, vent, pedra...), mentre el segon representa el transcurs de les coses, el temps cronològic (dies, mesos, anys) al voltant del qual organitzem la nostra vida i celebrem aniversaris de naixement com a fites inexorables de la nostra existència.

La sèrie documentada ens relacionaria amb alguna experiència viscuda els darrers quinze anys. Serà una bona ajuda per recordar-ho i reconciliar-nos amb la manera de viure en la nostra família, en el nostre poble i sentir el pas del temps dins del nostre entorn. La vida moderna, la pressa atrotinada, els reclams propagandístics, el consum balafiador de la contemporaneïtat no ens ha de fer oblidar els ritmes de la naturalesa, els solsticis, els equinoccis, els saborosos fruits de cada estació, prendre la fresca al carrer en agost, l'estimulant fred de la tardor, les festes assenyalades. En fi, estimem el temps i l'oratge i situem-los de manera harmònica en la nostra vida.